

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P8_TA(2018)0080

Ihmisoikeuksien puolustajien pidätykset Sudanissa ja etenkin Saharov-palkinnon saaneen Salih Mahmoud Osmanin tapaus

Euroopan parlamentin päätöslauselma 15. maaliskuuta 2018 ihmisoikeuksien puolustajien pidätyksistä Sudanissa ja etenkin Saharov-palkinnon saaneen Salih Mahmoud Osmanin tapauksesta (2018/2631(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Sudanista,
- ottaa huomioon Saharov-palkinnon verkostosta vastuussa olevan varapuhemiehensä ja ihmisoikeuksien alivaliokunnan puheenjohtajan 9. helmikuuta 2018 antaman julkilausuman Saharov-palkinnon saaneesta Salih Mahmoud Osmanista,
- ottaa huomioon EU:n ulkomaanedustustojen ja EU:n lähetystöjen päälliköiden 11. tammikuuta 2018 antaman paikallisen julkilausuman Khartoumin viimeaikaisista protesteista,
- ottaa huomioon YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2400 (2018), joka hyväksyttiin turvallisuusneuvoston 8177. kokouksessa 8. helmikuuta 2018,
- ottaa huomioon YK:n turvallisuusneuvoston puheenjohtajan 31. tammikuuta 2018 antaman julkilausuman, joka liittyi turvallisuusneuvostossa käsiteltyihin Sudania ja Etelä-Sudania koskeviin pääsihteerin kertomuksiin,
- ottaa huomioon YK:n Sudanin-kenttäkoordinaattorin ja humanitaarisen koordinaattorin 9. lokakuuta 2017 Khartoumissa antaman julkilausuman avustustyöntekijän sieppauksesta Darfurissa,
- ottaa huomioon kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,
- ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 5 artiklan ja kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 7 artiklan, joista molemmat edellyttävät, ettei keneenkään saa kohdistaa kidutusta eikä julmaa, epäinhimillistä tai alentavaa kohtelua tai rangaistusta,
- ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan tiedottajan maanantaina 27. kesäkuuta 2016

antaman julkilausuman neljän kuukauden pituista vihollisuuksien yksipuolista keskeyttämistä koskevasta Sudanin hallituksen ilmoituksesta,

- ottaa huomioon tarkistetun Cotonoun kumppanuussopimuksen,
 - ottaa huomioon ihmisoikeuksista ja kansojen oikeuksista kesäkuussa 1981 annetun Afrikan peruskirjan,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 135 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 4 kohdan,
- A. toteaa, että Sudanin tilanne uhkaa edelleen kansainvälistä rauhaa ja alueen turvallisuutta; toteaa, että Sudanin viranomaiset ovat tukahduttaneet rauhanomaisia mielenosoituksia ja estäneet kansalaisyhteiskunnan ja ihmisoikeuksien puolustajien toimintaa,
- B. toteaa, että eri puolilla Sudania alkoi 7. tammikuuta 2018 esiintyä satunnaisia protesteja ruoan ja lääkkeiden hinnannousun vuoksi ja niiden yhteydessä Sudanin kansalliset tiedustelu- ja turvallisuusjoukot (NISS) pidättivät ja vangitsivat ainakin 140 oppositiopuolueiden jäsentä, ihmisoikeuksien puolustajaa, opiskelijaa ja naisasia-aktivistia; toteaa, että Sudanin joukot ovat vastanneet protesteihin liiallisella voimankäytöllä, minkä seurauksena yksi mielenosoittaja on kuollut ja monia muita on loukkaantunut, ja samalla on tukahdutettu toimittajien ja aktivistien toimintaa; toteaa, että tammi- ja helmikuussa 2018 tapahtuneet yhteenotot ovat viimeisimpiä esimerkkejä maassa edelleen jatkuvasta huonosta kohtelusta;
- C. toteaa, että myös poliittisia vastustajia on pidätetty ja kolme Sudanin kongressipuolueen johtajaa pidätettiin ja vangittiin mielivaltaisesti; toteaa, että muita pidätettyjä vastustajia olivat esimerkiksi Sudanin kommunistipuolueen poliittinen sihteeri Mohamed Mukhtar al Khatib, kansallisen Umma-puolueen varapuheenjohtaja Mohamed Abdallah Aldouma, Sudanin kansallisen allianssin johtava jäsen Mohamed Farouk Salman ja kaksi Sudanin kommunistipuolueen keskuskomitean jäsentä, Mohieldeen Eljalad ja Sidgi Kabbalo;
- D. toteaa, että sudanilaiset NISS:n joukot pidättivät 1. helmikuuta 2018 Darfurin asianajajaliiton varapuheenjohtajan Salih Mahmoud Osmanin tämän asianajotoimistossa; toteaa, että hän on myös lakimiesten demokraattisten yhdistyksen jäsen ja ihmisoikeusjuristi ja hän on ajanut oikeusvaltion aikaansaamista ja kannattanut oikeudellista uudistusta Sudanin kansalliskokouksessa; toteaa, että hänelle myönnettiin vuoden 2007 Saharov-palkinto; toteaa, että hänet siirrettiin äskettäin 20 kilometriä Khartoumista pohjoiseen sijaitsevaan Dabakin vankilaan ja viranomaiset ovat kieltäytyneet antamasta hänen terveyttään koskevia tietoja ja estäneet häntä tapaamasta lakimiestään ja perhettään;
- E. toteaa, että Salih Mahmoud Osmanin pidätyksen jälkeen EU:n Sudanin-edustuston päällikkö pani asian käsittelyn alulle Sudanin ulkoministeriössä ja EU:n ihmisoikeuksien erityisedustaja Stavros Lambridinis esitti vetoituksen YK:n ihmisoikeusneuvoston 37. istunnossa 27. helmikuuta 2018;
- F. toteaa, että myös monet naisaktivistit ovat joutuneet näiden joukkopidätysten uhreiksi; toteaa, että naisten oikeuksien puolustajiin on kohdistettu seksuaalista väkivaltaa, heitä on asetettu syytteeseen ja heitä on rangaistu väkivaltaisesti hallituksen

turvallisuusjoukkojen toimesta; toteaa, että naisjärjestöjä seurataan tarkoin ja ne kampanjoivat naisia yleisesti syrjiviä lakeja vastaan;

- G. panee merkille, että Sudanin hallitus ilmoitti helmikuun 2018 puolivälissä 80 pidätetyn vapauttamisesta ja heidän joukossaan olivat Rawa Jaafar Bakhit, Nahid Jabrallah, Amel Habani, Hanan Hassan Khalifa ja Mohamed Abdallah Aldouma, jotka olivat joutuneet kokemaan huonoa kohtelua pidätyksensä aikana; toteaa, että NISS:n johtaja asetti muiden pidätettyjen vapauttamisen ehdoksi, että he lupaavat lopettaa protestien järjestämisen; toteaa, että tällaiset ilmoitukset ovat vastoin Sudanin kansainvälisiä ihmisoikeussitoumuksia; toteaa kuitenkin, että vankilassa on edelleen useita huomattavia ihmisoikeuksien puolustajia, kuten Osman Salih ja Amjeed Fareed, ihmisoikeustaistelija, joka on ollut pidätettynä Khartoumissa 18 päivästä tammikuuta 2018 lähtien; toteaa, ettei pidätettyjä henkilöitä ole syytetty mistään rikoksesta eikä heidän asiaansa ole käsitelty missään tuomioistuimessa;
- H. toteaa, että ihmisoikeuksien puolustajat ja kansalaisyhteiskunnan järjestöt samoin kuin lakimiehet ja asianajajien yhdistykset ovat keskeisellä sijalla pyrittäessä takaamaan demokratia, ihmisoikeudet, oikeusvaltio, vakaus ja kestävä kehitys;
- I. panee merkille, että kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja poliittisten oppositiopuolueiden toimintaa rajoitetaan vakavasti ja NISS estää usein kansalaisyhteiskunnan järjestöjä ja oppositiopuolueita järjestämästä tapahtumia; toteaa, että kansainvälisiä kansalaisjärjestöjä karkotetaan usein maasta ja hallitus kohdistaa niihin painostusta ja pelottelua;
- J. toteaa, että vuonna 2010 annettu laki kansallisesta turvallisuudesta ja 5. tammikuuta 2015 hyväksytty perustuslain 151 pykälän muutos ovat antaneet NISS:lle laajat oikeudet pidätyksiin ja vangitsemisiin niin, että se voi pitää epäiltyjä vangittuina jopa neljän ja puolen kuukauden ajan ilman minkäänlaista oikeuskäsittelyä; toteaa, että tätä valtaa väitetään käytettävän mielivaltaisiin pidätyksiin ja ihmisten pitämiseen vangittuina, mihin liittyy usein kiduttamista ja huonoa kohtelua; toteaa, että saman lain nojalla NISS:n upseerit ovat suojassa syytteesenasettamiselta kaikesta, mitä he ovat tehneet tehtäviensä yhteydessä, mikä on johtanut yleiseen rankaisemattomuuden kulttuuriin;
- K. toteaa, että Sudanin hallitus hylkäsi toukokuussa 2016 YK:n suositukset, joissa sitä kehoitettiin kumoamaan vuonna 2010 annettuun kansallista turvallisuutta koskevaan lakiin sisältyvät määräykset rankaisemattomuudesta ja käynnistämään riippumattomia tutkimuksia syytteiden nostamisesta kansainvälisen oikeuden vastaisista rikoksista sekä ihmisoikeusloukkauksista, joihin NISS:ään, armeijaan ja poliisiin kuuluvat henkilöt ovat syyllistyneet;
- L. toteaa, että monia pidätetyistä ihmisoikeuksien puolustajista on kidutettu ja kohdeltu huonosti; toteaa, että etenkin NISS:n vangittuina pitämät henkilöt ovat vaarassa kokea huonoa kohtelua; toteaa, että NISS on tunnettu pidätettyjen huonosta kohtelusta ja kiduttamisesta;
- M. toteaa, että hallituksen joukkojen, hallitusta tukevien puolisoilaallisten joukkojen ja hallitusta vastustavien aseellisten ryhmien harjoittama jatkuva väkivalta luovat pohjan Sudanin armeijan ja turvallisuusjoukkojen harjoittamalle jatkuvalla ahdistelulle, mielivaltaisille pidätyksille, eristyksissä pitämiselle sekä väitetyille ihmisoikeuksien puolustajien kidutukselle;

- N. toteaa, että EUH on ilmoittanut Yhdysvaltojen asettamien pakotteiden helpottamisen olevan tärkeä askel toimissa, joilla Sudan pyritään integroimaan jälleen kansainväliseen yhteisöön, ja se on ilmoittanut EU:n olevan valmis tukemaan Sudania tässä prosessissa; toteaa, että parlamentin ihmisoikeuksien alivaliokunnan joulukuussa 2017 tekemän kaikkien aikojen ensimmäisen Sudanin-matkan yhteydessä Sudanin hallitus ilmoitti haluavansa liittyä jälleen kansainväliseen yhteisöön; toteaa, että Salih Mahmoud Osman on vierailut useasti EU:n toimielimissä ja myös Euroopan parlamentissa ilmaistakseen suhtautuvansa hyvin varauksellisesti siihen, että EU uudistaa suhteensa Sudanin kanssa;
- O. toteaa, että Sudanin viranomaiset estivät Mohamed Aldoumaa matkustamasta ja takavarikoivat hänen passinsa hänen ollessaan matkalla Kairoon saamaan lääketieteellistä hoitoa 8. maaliskuuta 2018 hänen vankeudessa kärsimänsä huonon kohtelun jälkeen;
- P. toteaa, että Sudan on maailman lehdistönvapautta mittaavan indeksin mukaan sijalla 174 kaikkiaan 180 maasta; toteaa, että viranomaiset rajoittavat lehdistön ja tiedotusvälineiden vapautta edelleen vakavasti samoin kuin lehdistöä ja julkaisuja koskeva lainsäädäntö, jossa säädetään rajoituksista, kuten sensuurista, sanomalehtien takavarikoimisesta ja niiden menetetyiksi tuomitsemisesta, mediatalojen sulkemisesta ja internetin rajoittamisesta; toteaa, että sanomalehtiä sensuroidaan säännöllisesti ja takavarikoitaan niiden painamisen jälkeen, mikä edellyttää poliittisten pakotteiden ohella myös taloudellisia pakotteita;
- Q. toteaa, että oikeutta uskonnonvapautteen rajoitetaan edelleen ja laki kriminalisoi uskosta luopumisen, jumalanpilkan ja kääntymisen islamista johonkin muuhun uskontoon; toteaa, että päivälehti Al-Tayyarin palveluksessa ollut toimittaja Shamael al-Nur sai 21. helmikuuta 2018 syytteen uskosta luopumisesta kirjoitettuaan pääkirjoituksen kansallisten terveystenon leikkauksista, ja syytteestä seuraa Sudanissa kuolemantuomio;
- R. toteaa, että kansainvälinen rikostuomioistuin on antanut Sudanin presidentistä Omar Hassan Ahmad Al Bashirista pidätysmääräykset 4. maaliskuuta 2009 ja 12. heinäkuuta 2010;
1. on erittäin huolissaan ihmisoikeuksien puolustajien ja kansalaisyhteiskunnan jatkuvasta vainosta erityisesti, kun sen yhteydessä loukataan sananvapautta, vapautta osoittaa mieltään, kokoontumisvapautta ja uskonnonvapautta, sekä ihmisoikeuksien puolustajien, toimittajien ja hallitusta vastustavien kansalaisjärjestöjen pelottelusta;
 2. kehottaa vapauttamaan välittömästi ja ehdoitta Saharov-palkinnon saaneen Salih Mahmoud Osmanin samoin kuin kaikki muut ihmisoikeuksien puolustajat, kansalaisyhteiskunnan aktivistit sekä oppositioaktivistit, jotka ovat pidätettyinä vain siksi, että he ovat tehneet laillista ja rauhanomaista työtä puolustaakseen ihmisoikeuksia ja demokratiaa;
 3. tuomitsee jyrkimmin pidätettyihin kohdistetun kidutuksen ja huonon kohtelun; vaatii, että kaikkien pidätettyjen olojen on vastattava kansainvälisiä normeja ja myös pidätettynä tai vangittuna olevien henkilöiden suojelua koskevia YK:n periaatteita;
 4. kehottaa Sudanin viranomaisia tutkimaan rauhanomaisiin mielenosoittajiin kohdistetun väkivallan sekä kidutuksen ja huonon kohtelun ja saattamaan syylliset oikeuden

tuomittaviksi; korostaa, ettei mitään väitetysti kidutuksen tai huonon kohtelun avulla saatua tietoa saa koskaan hyväksyä todisteeksi oikeudenkäynneissä;

5. pitää valittavana ihmisoikeuksien puolustajien ja aktivistien ottamista kohteeksi ja heidän huonoa kohteluaan Sudanissa ja kehottaa viranomaisia takaamaan kaikissa olosuhteissa, että he voivat harjoittaa laillista toimintaansa ilman pelkoa vastatoimista ja vapaina kaikista rajoituksista, kuten oikeudellisesta häirinnästä;
6. kehottaa Sudanin hallitusta lopettamaan välittömästi kaikki poliittisten oppositiopuolueiden ja ihmisoikeuksien puolustajien oikeuksien loukkaukset, jotka koskevat sananvapautta, järjestäytymisvapautta ja kokoontumisvapautta; kehottaa kunnioittamaan ja suojelemaan Sudanin kaikkien ihmisten perustavia ihmisoikeuksia;
7. on huolissaan naisten oikeuksien jatkuvista ja yleisistä loukkauksista Sudanissa ja erityisesti rikoslain 152 pykälän rikkomisesta; kehottaa Sudanin viranomaisia allekirjoittamaan viipymättä kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen ja ratifioimaan sen;
8. korostaa jatkuvaa sitoutumistaan vaarassa olevien ihmisoikeuksien puolustajien suojelumekanismiin; kehottaa EUH:ta jatkamaan toimiaan ihmisoikeuksien puolustajia koskevien EU:n suuntaviivojen täytäntöönpanon parantamiseksi käyttämällä kaikkia sen Sudanissa käytettävissä olevia keinoja; korostaa, että EU:n edustustojen on asetettava demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevan eurooppalaisen rahoitusvälineen paikallisissa ehdotuspyynnöissä etusijalle tuki kaiken suurimmassa vaarassa oleville ihmisoikeuksien puolustajille ja varmistettava näin tehokas ja kohdennettu tuki;
9. pyytää EUH:ta ja EU:n Sudanin-edustustoa raportoimaan parlamentille toimista, joita on toteutettu ihmisoikeuksien puolustajien suojelemiseksi ja tukemiseksi; kehottaa unionia ja jäsenvaltioita toteuttamaan yhteisiä toimia vaarassa olevien ihmisoikeuksien puolustajien tukemiseksi;
10. toistaa pitävänsä välttämättömänä, että keskeisiä lakeja, kuten vuonna 2010 annettua kansallista turvallisuuslakia ja tiedotusvälineitä sekä kansalaisyhteiskuntaa koskevia lakeja, tarkistetaan ja uudistetaan niiden saamiseksi vastaamaan kansainvälisiä normeja, joiden avulla ylläpidetään sananvapautta, kokoontumisvapautta ja järjestäytymisvapautta;
11. muistuttaa Sudania sen velvoitteista YK:n jäsenenä ja kehottaa sitä noudattamaan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaa 1593 (2005), joka edellyttää yhteistyötä Kansainvälisen rikostuomioistuimen kanssa; vaatii jälleen, että Sudanin presidentti Omar al-Bashir noudattaa kansainvälistä oikeutta niiden yleissopimusten ja muiden sopimusten mukaisesti, joiden sopimuspuoli Sudan on; tukee Kansainvälisen rikostuomioistuimen roolia hänen asettamiseksi syytteeseen sotarikoksista, rikoksista ihmisyyttä vastaan ja kansanmurhasta;
12. kehottaa Sudania varmistamaan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistuksen ja ihmisoikeuksien puolustajia koskevan YK:n julistuksen mukaisesti;
13. jakaa Salih Mahmoud Osmanin ilmaiseman huolen siitä, että tämänhetkinen keskittyminen maahanmuuttoon voi viedä EU:n huomion ihmisoikeuskysymyksistä;

14. kehottaa siksi EUH:ta antamaan jälleen julkilausumia laajoista ihmisoikeusloukkauksista, joihin valtion ja puolisotilaallisten joukkojen toimijat ovat syyllistyneet, sekä julkilausumia yhä ahtaammalle joutuvasta kansalaisyhteiskunnasta sen osoittamiseksi, että EU on edelleen hyvin huolissaan Sudanin ihmisoikeustilanteesta;
15. pyytää painokkaasti unionia ja sen jäsenvaltioita varmistamaan, että toteutettaessa hankkeita Sudanin viranomaisten kanssa noudatetaan haittavaikutusten välttämisen periaatetta, mikä sulkee pois yhteistyön ihmisoikeusloukkauksiin syyllistyneiden tahojen kanssa;
16. kehottaa unionia ja jäsenvaltioita antamaan Sudanissa tukea tahoille, jotka pyrkivät todella muutokseen, ja kehottaa tarjoamaan kansalaisyhteiskunnan järjestöille teknistä apua ja valmiuksien kehittämisohjelmia, jotta ne voivat edistää ihmisoikeuksia ja oikeusvaltiota entistä paremmin ja jotta ne voivat osallistua entistä tehokkaammin Sudanin ihmisoikeuksien parantamiseen;
17. kehottaa unionia ja jäsenvaltiota jatkamaan sitoutumistaan tukeen Afrikan unionin toimille rauhan tuomiseksi Sudaniin ja Sudanin kansalle; tukee tähän liittyen YK:n ja Afrikan unionin Darfurin-operaation (UNAMID) mandaatin jatkamista kesäkuuhun 2018 asti;
18. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, Sudanin hallitukselle, Afrikan unionille, YK:n pääsihteerille, AKT:n ja EU:n yhteisen edustajakokouksen yhteispuheenjohtajille ja yleisafrikkalaiselle parlamentille (PAP).